

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ ТА БЕЗПЕКИ

Викладач: доктор політичних наук, доцент Цокур Євген Георгійович

Кафедра: політології, IV корпус, ауд. 310

E-mail: thcokur2004@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-33, (067) 612-94-20.

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Європейські філософські студії і креативні індустрії Бакалавр					
Статус дисципліни:		Цикл професійної підготовки спеціальності					
Кредити ECTS	5	Навч. рік:	2021-22	Рік навчання	1	Тижні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹	8	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 94			
Вид контролю:		Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10016				
Консультації: особисті – субота, з 09:00 до 13:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю Затис на консультації: (067) 612-94-20.							

ОПИС КУРСУ

Програма курсу «Україна в системі міжнародної політики та безпеки» відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів із спеціальності «Політологія».

Курс є необхідною складовою вивчення комплексу суспільно-політичних дисциплін, що включені до програми підготовки бакалаврів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її значення для формування навичок політичного аналізу у майбутніх політологів-дослідників з огляду на суттєве значення у цьому процесі наявності знань щодо проблем міжнародної політики та безпекової діяльності. Наявність у майбутніх політологів знань щодо особливостей системи міжнародної політики і безпекових процесів забезпечить більшу ефективність їхньої майбутньої професійної діяльності.

Мета навчальної дисципліни: поглиблене вивчення таких процесів як міжнародна та європейська безпека, а також шляхів їх забезпечення в зовнішньо-політичній діяльності окремо держави, регіонів та світу загалом; надання майбутнім фахівцям комплексних знань та умінь щодо розробки концепцій безпеки та їхнього втілення під час виконання професійних обов'язків.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння основних понять і категорій (безпека, національна безпека, міжнародна безпека, європейська безпека, загроза, виклик тощо);
- вивчення типології загроз та викликів міжнародній та європейській безпеці в різні історичні періоди;
- вивчення нормативно-правової бази щодо забезпечення міжнародної та європейської безпеки;
- аналіз основних проблем у процесі забезпечення міжнародної та європейської безпеки;
- дослідження специфіки функціонування систем безпеки в різних регіонах світу.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- визначати основні теоретичні засади, понятійно-категоріальний апарат дисципліни «Україна в системі міжнародної політики та безпеки»;
- виокремлювати основні можливі як безпосередні, так і потенційні загрози та виклики міжнародній та європейській безпеці та основні напрями політики щодо зменшення та нейтралізації ризиків;
- аналізувати головні проблеми та виклики міжнародній і європейській безпеці в умовах глобалізації;
- визначати головні механізми забезпечення міжнародної та європейської безпеки та повноваження відповідних міжнародних організацій;
- формулювати роль і значення людського фактору у процесі забезпечення міжнародної та європейської безпеки;
- самостійно визначати пріоритетні проблеми та сучасний стан міжнародної та європейської безпеки;
- обґрунтовувати форми та методи забезпечення міжнародної та європейської безпеки, збирати, систематизувати відповідну інформацію, формувати власні погляди на процеси, події та явища, виявляти закономірні зв'язки між ними;
- знаходити шляхи вирішення проблем, що виникають у процесі забезпечення міжнародної та європейської безпеки;
- визначати перспективи появи можливих потенційних ризиків у сфері міжнародної та європейської безпеки та шляхи їх нейтралізації, зокрема методом створення різних систем безпеки;
- спираючись на світовий та вітчизняний досвід, проводити дослідження у сфері міжнародної і європейської безпеки.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання групових творчих проєктів розміщені на платформі Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10016>.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота на практичних заняттях над проблемними питаннями, поставленим викладачем – протягом семестру. Студент може отримати *тах* 3 бали – за практичні заняття кожного змістового модулю.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел.

Письмова контрольна робота (*тах* 4-5 балів) – вісім раз на семестр. Контрольна робота складається з тестових завдань (*тах* 2 бали) і есе (*тах* 3-2 бали).

Критерії оцінювання есе:

3 бали – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.

2-1 бал - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді реферату або есе (тах 7 бали) виконується за бажанням студента. Темі рефератів та есе на вибір студента зазначені у розділі «Методичне забезпечення самостійної роботи». Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату або 1 есе за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Реферат передбачає реферування (тобто, узагальнення основних наукових положень) двох актуальних (опублікованих протягом останніх 5 років) наукових статей, опублікованих у вітчизняних чи зарубіжних фахових виданнях. Обсяг реферату – до 5000 знаків. Пряме цитування реферованих джерел небажане.

Есе складається з таких структурних елементів:

- вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе;
- блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора;
- висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні.

Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціально-управлінських цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної політологічної літератури.

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на заліку (тах 30 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного та практичного (тах 20 балів), а також виконання тесту (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10016>.

Критерії оцінювання відповіді на кожне залікове питання:

9-10 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

7-8 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел;

1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять

Написання есе (тах 10 балів) здійснюється під час іспиту. Тема визначається під час проведення екзамену.

Критерії оцінювання залікового есе:

10-7 балів – зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;

6-4 бали - зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;

3-1 бали - зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.

***Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ)** варто обрати тим, хто володіє базовими методами наукового аналізу та прагне поглибити власні навички наукової аргументації в сфері дослідження античної філософії..*

Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10016>.

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10016>.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Робота на практичному занятті	Практичне заняття 1,2	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 2	4
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Робота на практичному занятті	Практичне заняття 3	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 3	5
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Робота на практичному занятті	Практичне заняття 4,5	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 5	5
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Робота на практичному занятті	Практичне заняття 6,7	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 7	4
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Робота на практичному занятті	Практичне заняття	3

	<i>занятті</i>	<i>заняття 8,9</i>	
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 9</i>	4
<i>Змістовий модуль 6 (розділ 6)</i>	<i>Робота на практичному занятті</i>	<i>Практичне заняття 10,11</i>	3
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 11</i>	5
<i>Змістовий модуль 7 (розділ 7)</i>	<i>Робота на практичному занятті</i>	<i>Практичне заняття 12,13</i>	3
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 13</i>	5
<i>Змістовий модуль 8 (розділ 8)</i>		<i>Практичне заняття 14</i>	3
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 14</i>	4
	<i>Індивідуальне письмове завдання</i>		7
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Залік</i>			30
<i>Залікове есе</i>			10
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			

Тиждень 1 Лекція 1	Концептуально-історичні аспекти міжнародної політики та безпеки		
Практичне заняття 1	Концептуально-історичні аспекти міжнародної політики та безпеки	Опрацювання проблемних питань: 1. Національна безпека – історико-теоретичний контекст проблеми. 2. Структура й завдання курсу. 3. Роль безпеки для суверенітету держави, стабільності в регіоні.	3
Тиждень 2 Лекція 2	Теоретико-методологічні основи міжнародної політики та безпеки.		
Практичне заняття 2	Теоретико-методологічні основи міжнародної політики та безпеки.	Опрацювання проблемних питань: 1. Історичні витоки та форми системи національної і колективної безпеки. 2. Підходи до визначення понять «безпека», «міжнародна безпека» та «європейська безпека», «загроза», «виклик». 3. Концепції безпеки.	
Письмова робота 1	Підсумкова робота за першим змістовим модулем.	Тестове завдання і есе (max 2 бали кожен вид роботи)	4
Змістовий модуль 2.			
Тиждень 3 Лекція 3.	Система безпекової діяльності		
Практичне заняття 3.	Система безпекової діяльності	Опрацювання проблемних питань: 1. Система забезпечення безпеки. 2. Критерії безпеки. 3. Індикатори та порогові рівні безпеки.	3
Письмова робота 2	Підсумкова робота за другим змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 3 бали)	5
Змістовий модуль 3.			
Тиждень 4 Лекція 4.	Міжнародні відносини та міжнародна безпека		
Практичне заняття 4.	Міжнародні відносини та міжнародна безпека	Опрацювання проблемних питань: 1. Загрози безпеці: загроза, небезпека, виклик, ризик. 2. Внутрішні та зовнішні джерела загроз національній безпеці держави.	3

		3. Національні інтереси і глобалізація.	
Тиждень 5 Лекція 5.	Міжнародні організації в системи безпеки		
Практичне заняття 5.	Міжнародні організації в системи безпеки	Опрацювання проблемних питань: 1. Міжнародні організації як актори безпекового середовища. 2. Європейська спільна політика у галузі безпеки та оборони. 3. Організаційна структура, основні завдання та сфери впливу міжнародних, загальноєвропейських та регіональних організацій.	
Письмова робота 3	Підсумкова робота за третім змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 3 бали)	5
Змістовий модуль 4			
Тиждень 6 Лекція 6	Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин та еволюція її зовнішньополітичної діяльності		
Практичне заняття 6	Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин та еволюція її зовнішньополітичної діяльності	Опрацювання проблемних питань: 1. Основні етапи зовнішньополітичної діяльності України. 2. Концептуальні засади зовнішньополітичного курсу незалежної України. 3. Зовнішня політика України та забезпечення національної безпеки: нормативно-правовий аспект. 4. Засади національної безпеки України.	3
Тиждень 7 Лекція 7	Участь України у діяльності міжнародних організацій		

Практичне заняття 7	Участь України у діяльності міжнародних організацій	Опрацювання проблемних питань: 1. Основні напрямки співпраці України з регіональними міжнародними організаціями. 2. Україна й ОБСЄ. 3. Україна в Раді Європи. 4. Україна у миротворчих місіях під егідою ООН.	
Письмова робота 4	Підсумкова робота за четвертим змістовим модулем.	Тестове завдання і есе (max 2 бали кожен вид роботи)	4
Змістовий модуль 5			
Тиждень 8 Лекція 8	Шляхи, методи та моделі забезпечення міжнародної безпеки		
Практичне заняття 8	Шляхи, методи та моделі забезпечення міжнародної безпеки	Опрацювання проблемних питань: 1. Основні напрямки забезпечення міжнародної безпеки. 2. Поняття і структура міжнародної безпеки. 3. Традиційна й сучасна моделі міжнародної безпеки.	3
Тиждень 9 Лекція 9	Глобальні виміри безпеки сьогодення		
Практичне заняття 9	Глобальні виміри безпеки сьогодення	Опрацювання проблемних питань: 1. Глобалізація та її вплив на формування нового середовища безпеки. 2. Роль держави у безпекових питаннях. 3. «Розмивання» суверенітету. 4. Недержавні учасники міжнародних відносин. 5. Формування «спільнот безпеки». 6. «Традиційні» та «нетрадиційні» суб'єкти міжнародних відносин у боротьбі за безпеку.	

Письмова робота 5	Підсумкова робота за п'ятьм змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 2 бали)	4
Змістовий модуль 6			
Тиждень 10 Лекція 10	Основні тенденції розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі		
Практичне заняття 10	Основні тенденції розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі	Опрацювання проблемних питань: 1. «Простір безпеки» у Європі в другій половині ХХ ст. 2. Сучасні геополітичні межі Європи. 3. Проблеми післявоєнного мирного врегулювання. 4. Біполярна система міжнародних відносин.	3
Тиждень 11 Лекція 11	НАТО в системі міжнародної політики та безпеки та конфігурації політичних сил у світі.		
Практичне заняття 11	НАТО в системі міжнародної політики та безпеки та конфігурації політичних сил у світі.	Опрацювання проблемних питань: 1. Історія та умови творення Північноатлантичного альянсу (НАТО). 2. Структура і завдання Північноатлантичного альянсу (НАТО). 3. Політичний та економічний аспекти функціонування альянсу.	
Письмова робота 6	Підсумкова робота за шостим змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 3 бали)	5
Змістовий модуль 7			
Тиждень 12 Лекція 12	Регіональні особливості реалізації системи міжнародної безпеки.		
Тиждень 12 Практичне заняття 12	Регіональні особливості реалізації системи міжнародної безпеки.	Опрацювання проблемних питань: 1. Характеристика моделей міжнародної безпеки регіонів світу: європейський, близькосхідний,	3

		азіатсько-тихоокеанський, центральноамериканський, північноамериканський 2. Національна, регіональна і локальна безпека. 3. Міжнародна. економічна безпека.	
Тиждень 13 Лекція 13	Європейська система безпеки		
Практичне заняття 13	Європейська система безпеки	Опрацювання проблемних питань: 1. Етапи формування європейської безпеки. 2. Європейський Союз і сучасний стан системи європейської безпеки. 3. Підходи провідних європейських країн до забезпечення національної та європейської безпеки	
Письмова робота 7	Підсумкова робота за сьомим змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 3 бали)	5
Змістовий модуль 8			
Тиждень 14 Лекція 14	Україна в системі міжнародних відносин та безпеки		3
Практичне заняття 14	Україна в системі міжнародних відносин та безпеки	Опрацювання проблемних питань: 1. Теоретичні засади загальної концепції національної безпеки України. 2. Основні напрямки і пріоритети безпеки України. 3. Концепція національної безпеки України. 4. Характеристика загроз безпеки України. 5. Співпраця України з міжнародними і регіональними інституціями. 6. Членство в Раді Безпеки ООН. 7. Еволюція співробітництва Україна - НАТО.	3
Письмова робота 8	Підсумкова робота за восьмим змістовим модулем.	Тестове завдання (max 2 бали) і есе (max 2 бали)	4
Індивідуальне письмове	Реферат або есе за визначеною темою	Письмова робота надана викладачу у визначений термін.	7

завдання			
----------	--	--	--

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Асиметрія міжнародних відносин / за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2005. 555 с.
2. Бодрук О. Структури воєнної безпеки : національний та міжнародний аспекти. Київ : НППМБ, 2001. 299 с.
3. Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин : підручник. Київ : Знання, 2007. 462 с.
4. Мітряєва С. І. Європейська безпека і Україна : навч. посібник. Ужгород : Ліра, 2008. 222 с.
5. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин : підручник / за ред. Л. В. Губерського. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 512 с.
6. Федуняк С. Г. Європейські виміри безпеки на пострадянському просторі. Формування інтегрованої безпеки Заходу і Нових незалежних держав. Чернівці : Рута, 2005. 336 с.

Додаткові:

1. Бжезинський З. Україна у геостратегічному контексті. Київ : Знання, 2006. 102 с.
2. Бодрук О. Воєнно-політичні аспекти забезпечення безпеки. *Стратегічна панорама*. 2002. № 2. С. 65–74.
3. Воротнюк М. О. Людська безпека як імператив сучасної епохи : переніс фокусу з держави на людину. Київ : Представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні, 2010. 16 с.
4. Глобалізація і безпека розвитку / ред. О. Г. Білорус. Київ : Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин, Київ. нац. екон. ун-т., 2001. 734 с.
5. Горбулін В. П. Шляхи зміцнення національної безпеки України. *Стратегічна панорама*. 2010. № 1 (38). С. 6–16.
6. Горбулін В.П., Шевцов А.І. Шляхи зміцнення національної безпеки України. *Стратегічна панорама*. 2010. № 1 (38). С. 6–16.
7. Євроатлантична інтеграція України : глобальний та регіональний виміри / Коваль І.М., Глебов С.В., Дубовик В.А. та ін. Одеса : «Астропринт», 2008. 142 с.
8. Зленко А.М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін / А.М. Зленко — К.: Фоліо, 2016 — 559 с.
9. Коваль І. М. Модернізація системи безпеки в сучасній Європі (міжнародно-правовий аспект). *Дослідження світової політики* : зб. наук. праць. Київ : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України. 2000. Вип. 13. С. 47–52.
10. Кучик О.С. Зовнішня політика України: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / О.С. Кучик, О.А. Заяць. — К., 2016. — 572 с.
11. Литвиненко О. Європейська безпека і Україна : можливий шлях послабити виклики і загрози. *International Review*. 2009. № 3. С. 31–39.
12. Малиновська О. Нові виклики національній та регіональній безпеці : тероризм, організована злочинність, нелегальна міграція. *Нова безпека*. 2003. № 2. С. 53–62.
13. Міжнародне безпекове середовище : виклики і загрози національній безпеці України / за ред. К. А. Кононенка. Київ : НІСД, 2013. 56 с.
14. Міжнародні відносини та зовнішня політика: Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губерський та ін. — К.: Либідь, 2016. — 622 с.
15. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. / І.Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — К.: Кондор, 2013. — 224 с.

16. Ондрейчак Р. Ведущие европейские державы, их внешняя политика и политика безопасности и влияние на формирование европейской архитектуры безопасности. *Европа*. 2009. Т. 9, №2 (31). С. 69–90.
17. Рыхтик М.И. Эволюция понятия «безопасность»: от «жестких угроз» до «мягких вызовов». *Современные проблемы мировой политики*. Москва: Аспект-Пресс, 2002. С. 89–118.
18. Стародуб Т. С. Підходи до визначення «регіональна безпека». *Стратегічна панорама*. № 3. 2006. С. 54–59.
19. Телешун С.О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: Курс лекцій / С.О. Телешун, А.С. Баронін. — К.: Вид. Паливода А.В., 2014. — 112 с.
20. Храбан І. А. Система європейської безпеки і напрями воєнно-політичної інтеграції України до її структур: монографія. Київ: Варта, 2005. 544 с.
21. XXI век: мир между прошлым и будущим. Культура как системообразующий фактор международной и национальной безопасности: монография / А. А. Кубелиус, О. П. Лановенко, В. А. Пироженко и др. Киев: Совет национальной безопасности и обороны Украины, Нац. институт проблем международной безопасности, СтилоС, 2004. 571 с.
22. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України.
23. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник /Л.Д. Чекаленко. – Київ: LAT і К, 2015. – 478 с.: іл. - Бібліогр.: с.465-471

Інформаційні ресурси:

1. Діяльність України в рамках ООН. Постійне представництво України при ООН. URL: <http://un.mfa.gov.ua/ua/ukraine-un/general-information>
2. Європейська політика безпеки та оборони: стратегічні аспекти співпраці України з ЄС – визначення напрямів та формату. URL: <http://old.niss.gov.ua/monitor/november/2.htm>
3. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 7 серпня 2015 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
4. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/catalogue/34/>
5. ОБСЄ: сучасні виклики та перспективи розвитку. Аналітична доповідь. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1518/>
6. Потенціали співробітництва України з ЄС у сфері безпеки. Представництво в Україні «Фонд Конрада Аденауера». URL: <http://www.kas.de/ukraine/ukr/publications/34635/>
7. Пріоритети співробітництва України з НАТО в оборонній сфері у світлі рішень Уельського саміту НАТО. URL: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mizhnarodne-spivrobitnicztvo/prioritetispivrobitnicztva-ukraini-z-nato-v-oboronnij-sferi-u-svitli-rishen-uelskogo-samitunato.html>
8. Статут ООН. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
9. Трансформація європейського та євроатлантичного простору безпеки: наслідки для України. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/41.htm>
10. Указ Президента України «Про Стратегію національної безпеки України» від 6.05.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>
11. Шелест Г. Участь України у врегулюванні конфліктів на території країн-членів ГУАМ як фактор забезпечення національної безпеки держави. URL: <http://www.niss.od.ua/p/225.pdf>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, рекомендованого відповідними службами ЗНУ. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

thcokur2004@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://MOODLE.ZNU.EDU.UA)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.